

Conceptverslag netwerkvergadering Mobstacles-studie

27 april 2010

Opening door de voorzitter Jef Stapel, teamcoördinator van team Mobstacles.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en dankt allen voor hun aanwezigheid bij deze vergadering. Hij stelt zichzelf en de aanwezige medewerkers van het team Mobstacles (Suzanne Govers en Kitty Hemmer) voor.

Omdat een aantal deelnemers aangeeft voor de eerste keer aanwezig te zijn, licht hij het doel van de bijeenkomst toe: (1) deelnemers de gelegenheid geven ervaringen uit te wisselen en te netwerken; (2) actuele ontwikkelingen toelichten; (3) knelpunten inventariseren.

1. Verslag netwerkvergadering 13 oktober 2009

Mobstacles heeft een oproep gedaan om tekstuele of inhoudelijk opmerkingen over het conceptverslag schriftelijk, voorafgaand aan de vergadering, in te dienen. Hierop zijn geen reacties ontvangen. Het verslag wordt vastgesteld.

2. Mededelingen

- Veranderingen binnen team en Neso-certificaten:
Suzanne Govers gaat de Nuffic verlaten. Zij vertrekt na de zomer naar Australië. Marlies Rexwinkel heeft een nieuwe baan binnen de Nuffic en gaat zich bezighouden met het Nuffic Neso-certificaat. In de eerste week van mei zal over het Neso-certificaat een brief naar de Colleges van Bestuur worden gestuurd. Er zal dan ook een Mobstacles nieuwsbrief aan het netwerk worden gezonden met verdere informatie over de procedure. Informatie voor de studenten zal half mei op de website staan.

Naschrift Mobstacles: er zijn inmiddels twee nieuwsbrieven over dit onderwerp verzonden en de website is aangepast.

- Pakistaanse studenten:
De IND is de actie Pakistan aan het voorbereiden. De insteek is dat de studenten in Islamabad een interview krijgen en dat ze ook daar hun MVV krijgen. Zodra er meer bekend is volgt een brief van de IND. De gevolgen zijn dit jaar minder groot. De studenten kunnen naar Islamabad, en hoeven (ervan uitgaande dat zich geen (veiligheids-)problemen voordoen) niet naar Abu Dhabi of Dubai. Voorwaarden blijven verder hetzelfde: IELTS of vergelijkbare score meenemen.
- Bijbaantjes en stages:
Dit jaar voert de arbeidsinspectie gericht controles uit bij bedrijven/instellingen waar mogelijk buitenlandse studenten werkzaam zijn of stage lopen. Regels moeten nageleefd worden, anders volgt een (hoge) boete. In de praktijk zijn al boetes uitgeschreven. De Arbeidsinspectie zal een rapport opstellen en als de conclusies openbaar gemaakt mogen worden zullen we een nieuwsbrief rondsturen.
- Afschaffing D+C visum:
Op 5 april 2010 is het D+C visum afgeschaft. MVV-plichtige vreemdelingen hebben vanaf die datum op basis van hun D-visum (MVV) circulatierecht in het Schengengebied. Zij kunnen binnen een periode van 180 dagen 90 dagen reizen binnen het Schengengebied. Het D-visum wordt standaard voor multiple entry afgegeven, waardoor de vreemdeling in die periode ook meerdere keren het Schengengebied kan verlaten en weer kan terugkeren. Omdat het D-visum een nationaal visum is, geldt er geen consultatieplicht bij de afgifte van een D-visum. Wel vindt er altijd automatisch een controle plaats in het Schengen Informatie Systeem (SIS). Een vermelding in het SIS zal eerst opgeheven moeten worden voor een D-visum afgegeven kan worden.

3. Toeslagen

- Aanspraak op een toeslag heeft geen consequenties voor iemands verblijfsrecht (is géén publiek middel, besluit gepubliceerd in SC in april 2007).
- Ook iemand die géén belasting betaalt, kan een toeslag aanvragen.
- Uiteraard moet iemand wel altijd aan alle voorwaarden voldoen, zoals (niet limitatief):
 - o Alle toeslagen: Eis t.a.v. maximaal inkomen.

- Zorg: Een basiszorgverzekering hebben (met een AON/Lippmann studentenverzekering kan iemand geen zorgtoeslag aanvragen). Dit zal het geval zijn bij bijbaantje. Studenten van 30 en ouder die geen tijdelijk verblijf hebben (bij twijfel kan men dit navragen bij de SVB) moeten ook een basiszorgverzekering hebben.
- Huur: Het moet een zelfstandige woonruimte zijn (eigen voordeur, keuken, toilet), huur moet binnen bepaalde grenzen vallen.

Hulp bij de procedure

- Informatie over belastingen is bijna alleen verkrijgbaar in het Nederlands. Dit is lastig voor buitenlanders. Voor de zorgtoeslag hebben we daarom een vertaal toolkit gemaakt. Deze is te downloaden op de Nuffic-site. Zie: <http://www.nuffic.nl/international-students/how-to-prepare/insurance/healthcare-allowance>.
- Voor EU-ers is het aan te raden om zich vrijwillig te registreren bij de IND alvorens aanspraak te maken op een toeslag. Dit volgt uit informatie van de Belastingdienst. Aanvragen worden volautomatisch afgehandeld door een computer. Bij een aanvraag van een EU-burger die zich niet heeft geregistreerd bij de IND beoordeelt de computer dat er geen recht is op toeslag. De EU-burger moet dan contact opnemen met de Belastingdienst waarbij het probleem is dat alleen in het Nederlands wordt gecommuniceerd. Dit kost tijd en energie. Praktischer is het dus om zich wel te registreren bij de IND.

Eventueel onterecht uitbetaalde toeslagen kunnen niet bij de instelling verhaald worden. Deze kosten vallen niet binnen de garantstelling.

4. Uitvoering Gedragscode

Mobstacles vraagt of de deelnemers bepaalde problemen ondervinden of knelpunten ervaren bij de uitvoering van de Gedragscode, die per 1 december 2009 is herzien. Nuffic is weliswaar geen partij hierin, maar kan eventuele onduidelijkheden wel voorleggen aan de koepels en de Landelijke Commissie Gedragscode.

- Een instelling voor kunstonderwijs geeft aan dat de IELTS-toets voor studenten in het kunstonderwijs niet verplicht is. Echter niet alle instanties (zoals IND, Neso China) zijn op de hoogte van de uitzonderingspositie voor kunststudenten.
- Er is onder de deelnemers geen duidelijkheid over de taaleis. Gevraagd wordt of er een landenlijst bestaat van nationaliteiten die zijn uitgezonderd van de taaleis. Welke nationaliteiten kunnen als native speaker worden beschouwd en hoeven geen IELTS-score te overleggen? Mobstacles geeft aan dat een dergelijke landenlijst niet bestaat. Een aantal instellingen heeft zelf een landenlijst opgesteld. De IND en de Landelijke Commissie Gedragscode hebben de Nuffic gevraagd naar een dergelijke landenlijst. De Nuffic beschikt hier niet over, maar heeft de vraag wel uitgezet onder landenspecialisten bij de afdeling Onderwijsvergelijking.

Omdat er verschillende geluiden komen van de diverse partijen lijkt het het Mobstacles-team een goed idee om hierover bij elkaar te komen met de koepels, IND en de Landelijke Commissie Gedragscode.

- Een instelling geeft aan dat veel meer van de Gedragscode dan aanvankelijk aangenomen werd in MoMi is terecht gekomen, waardoor de IND zich straks kan aanmeten om hiervoor criteria op te stellen. Mobstacles beaamt dat dit een belangrijk punt is dat in de middag ook aan bod zal komen. Mobstacles legt uit dat voordat de uitvoeringsregels van MoMi werden uitgewerkt, werd aangenomen dat in de nieuwe Vreemdelingenwet alleen een verwijzing naar de bepaling in de Gedragscode met betrekking tot studievoortgangsmonitoring zou worden opgenomen. In de uitvoeringsregels van de nieuwe wet blijken echter meer verwijzingen naar de Gedragscode te zijn opgenomen, waaronder naar het artikel over de taaleis. Daarmee wordt de Gedragscode feitelijk gedeeltelijk tot wet verheven, met dus ook de gevolgen van dien als de instelling in de fout gaat. Ook om deze reden lijkt het Mobstacles wenselijk om duidelijkheid te krijgen over de taaleis in de Gedragscode.

5. Discussie in groepjes

De deelnemers werden verdeeld in 6 groepen van ongeveer 8 personen. Per 2 groepen werd één onderwerp besproken: monitoring studievoortgang / afmeldplicht / communicatie met buitenlandse

studenten. Doel was om in kleine kring ervaringen uit te wisselen, eventuele knelpunten te signaleren of *best practices* door te geven.

Terugkoppeling groep 'rood': monitoring studievoortgang

Momenteel wordt er een proeftuin uitgevoerd. Een aantal problemen zijn al geconstateerd, waaronder het matchen van studenten aan de IND-lijsten. Daarnaast kwamen een aantal vragen op: hoe zit het met de privacy van de studenten? Moeten ze niet eerst toestemming geven om hun studiegegevens aan de IND door te geven en zo ja, hoe verkrijg je die toestemming? Als een student de 50% norm niet haalt, mag hij dan wel met een nieuwe studie beginnen? Tevens werd er een knelpunt gesignaleerd: hoe zorg je er voor dat in de communicatie tussen het international office (IO) en de faculteiten de juiste informatie tijdig bij de juiste persoon komt? TUE heeft een zogenaamd 'studentenvolgsysteem'. Alle partijen hebben toegang tot dit systeem en kunnen bepaalde gegevens aanpassen / toevoegen. Voor het monitoren van de studievoortgang lijkt zo'n systeem onontbeerlijk.

Terugkoppeling groep 'geel': afmeldplicht

Het blijft lastig (zeker bij de grotere scholen met veel buitenlandse studenten) om bij te houden wanneer een student niet meer studeert. Bij afstuderen of uitschrijving is dat duidelijk, anders niet. Sommige scholen laten hun studenten nu tekenen voor het feit dat ze zich bewust zijn dat ze zullen worden afgemeld bij de IND als ze niet langer studeren. Idee is om deze 'bewustverklaring' standaard op te nemen in de MVV / VVR aanvraagformulieren. Onder MoMi zal dit niet langer kunnen, omdat de aanvragen MVV/VVR ineen worden geschoven en de student alleen achteraf bij het ophalen van het verblijfspasje tekent. Dit idee moet daarom verder worden uitgewerkt.

Terugkoppeling groep 'blauw': communicatie met buitenlandse studenten

Hoofdvragen waren hoe je benodigde documenten tijdig in handen krijgt van niet-MVV-plichtige studenten en hoe je de 'goede' van de 'slechte' studenten onderscheidt? Hiermee wordt bedoeld hoe achterhaal je dat studenten met de juiste intenties naar Nederland komen. Voor de groep die een voorbereidend jaar gaat doen is dat het lastigst te bepalen. Voor studenten met een beurs is dat makkelijker, die volgen al een heel traject voordat ze een beurs in handen krijgen. Een *best practice* die naar voren kwam is het op de website van de instelling beschikbaar stellen van een beursverklaring. Daarin staat precies welke gegevens nodig zijn. Deze informatie is gecommuniceerd naar de faculteiten zodat alle partijen de *ins* en *outs* van beursverklaringen weten.

6. Evaluatie IND/Nuffic Nieuws

Mobstacles presenteert de uitkomsten van de evaluatie over het IND/Nuffic Nieuws. Conclusies worden nog niet getrokken, omdat de uitkomsten eerst nog moeten worden besproken met de IND.

7. Rondvraag

V = Vraag

A = Antwoord

O = Opmerking

V: Zijn er instellingen die al bezig zijn met de implementatie van de studievoortgangsmonitoring en die eraan denken om de resultaten hiervan te koppelen aan het bindend studie advies (BSA)?

A: Ja. Instellingen gaan met elkaar in gesprek.

V: Zijn er instellingen die ervaring hebben met stageovereenkomsten voor Nederlandse studenten die naar het buitenland gaan en welk recht van toepassing is? Het Nederlands of buitenlands recht?

A: Meesten van het gezelschap hebben meer te maken met buitenlandse studenten die hierheen komen. Een instelling gaat makkelijk om met deze overeenkomsten en laat buiten beschouwing welk recht eventueel van toepassing is.

V: Moet er een ziektekostenverzekering worden afgesloten voor het aanvragen van een D-visum?

A: Nee. Het blijft wel een voorschrift bij het aanvragen van een verblijfsvergunning.

O: Binnen het kunstonderwijs vragen sommige studenten een WWIK-uitkering aan. Dit wordt anders dan toeslagen, wel gezien als een beroep op de publieke middelen. Als iemand daar (onterecht) een beroep op doet kan dit consequenties hebben voor het verblijfsrecht en zelfs voor de financiële garantstelling van de instelling.

V: Klopt het dat alleen niet-EU studenten afgemeld moeten worden, terwijl de Gedragscode voor alle buitenlandse studenten geldt?

A: De Landelijke Commissie heeft gesteld dat de Gedragscode op alle buitenlandse studenten van toepassing is. Voor de afmeldplicht geldt echter dat er een relatie tussen de student en de IND moet zijn. Bij EU-studenten is dit niet het geval (ze mogen zich vrijwillig inschrijven, maar er is geen verplichte relatie) en deze groep hoeft daarom niet afgemeld te worden.

V: Is de taaleis nu wel of niet van toepassing op uitwisselingsstudenten? De IND heeft recentelijk tijdens een bijeenkomst gezegd dat dit niet zo zou zijn.

A: De IND is niet de partij die over de uitleg van de Gedragscode gaat. De Landelijke Commissie heeft gemeld dat de bepalingen in de Gedragscode leidend zijn. Uitwisselingsstudenten hoeven niet per definitie een IELTS score te overleggen, maar in de overeenkomsten met buitenlandse instellingen behoren wel bepalingen te zijn opgenomen over het taalniveau. Er moeten objectieve criteria zijn om dat niveau te meten. Het Mobstacles-team beseft dat het lastig is dat diverse partijen andere antwoorden geven. Het Mobstacles-team wil dit graag bespreken door met een aantal partijen bij elkaar te komen, zoals de koepels, de Landelijke Commissie en de IND.

V: Is het verstandig om studenten te adviseren zich uit te schrijven als ze tijdelijk stoppen met studeren bij de instelling? Tijdelijk is ongeveer 5 maanden.

A: Een student kan één maal maximaal 9 maanden buiten Nederland verblijven. Verblijft iemand langer in het buitenland dan wordt het hoofdverblijf geacht verplaatst te zijn. Dit wordt ook geacht verplaatst te zijn als een student drie jaren achter elkaar langer dan 6 maanden in het buitenland heeft verbleven. Uitschrijven is bij kort vertrek niet nodig, maar kan handig zijn. Een aanwezige instelling adviseert studenten zich altijd uit te schrijven, zodat zij kunnen besparen op collegegeld. Mocht de student onverhoopt niet terug komen om verder te studeren en je hebt deze na uitschrijving afgemeld bij de IND, dan sta je ook korter garant.

V: Waar is terug te vinden dat het aanvragen van zorgtoeslag niet wordt gezien als een beroep doen op publieke middelen waardoor het verblijfsrecht ?

A: Het Mobstacles-team zal dit opzoeken.

Naschrift Mobstacles: Dit is terug te vinden in de [Staatscourant van 5 april, nr. 68](#).

V: Ik heb gehoord dat in het kader van MoMi de ziektekostenverzekering van studenten een onderdeel moet gaan vormen van de administratieplicht. Klopt dit?

A: Verzoek om deze vraag vanmiddag aan de IND te stellen.

V: HollandZorg biedt goede studentenvoorzieningen aan. Wij zouden graag zien dat de polissen van deze organisatie ook door de Nuffic gecheckt worden.

A: Nuffic is daar mee bezig. Nog niet duidelijk wanneer een nieuwe ronde gehouden zal worden, maar idee is om niet alleen verschillende verzekeringsmaatschappijen uit te nodigen maar ook de IND om duidelijkheid te krijgen waar een verzekering aan moet voldoen.

8. IND presentatie

Martijn Buurman, projectleider IMoMi (implementatie MoMi) en Bibi van Epen, unitmanager Loket studie verkort van de IND, geven beiden een presentatie over MoMi. De presentaties zijn terug te vinden op de [Nuffic website](#).

V: Voor hoe lang gaat de verblijfsvergunning verleend worden?

A: De vergunning gaat verleend worden voor de voorbereiding van de studie plus de studieduur (BA of MA) plus de afronding. Voorbereidend jaar/ schakeljaar blijven maximaal 1 jaar, maar deze wordt aan de studie die erop volgt 'vastgeplakt'. Een vergunning kan voor maximaal 5 jaar verleend worden. Dit komt omdat een pasje nooit langer dan 5 jaar geldig mag zijn. Voorbeelden: 1) schakeljaar, 2-jarige universitaire master plus afronding = vergunning voor 3 jaar en 3 maanden; 2) voorbereidend jaar, 3-jarige bachelor plus afronding = vergunning voor 4 jaar en 3 maanden. De 3 maanden afrondingstermijn is een compromis.

V: Hoe komt de pasfoto op het verblijfsdocument als de vreemdeling nog in het buitenland verblijft?

A: Er zijn twee mogelijkheden. Op dit moment wordt er in de proeftuin gewerkt met buitenlandse pasfoto's. Gaat over het algemeen goed. Als de biometrische gegevens gebruikt gaan worden hoopt de IND dat deze gegevens en de pasfoto op de Nederlandse posten in het buitenland (af)genomen kunnen worden. De wil is er, maar technisch zal het nog niet zo makkelijk zijn. Er wordt aan gewerkt.

V: Hoe ziet de tijdsplanning qua INDIGO eruit?

A: Op dit moment wordt er gebouwd aan INDIGO. In dit systeem zitten portals, een soort internetsites. Hiermee kan de referent een aanvraag indienen en de IND kan de aanvraag checken en eventueel extra informatie opvragen. De portals moeten nog worden gebouwd, omdat er vertraging is opgetreden. Wanneer het in werking zal treden is niet te zeggen. Voor de aankomende studiepiek geldt dat met het oude systeem gewerkt wordt. Papieren aanvragen worden in INDIS ingeboekt en afgehandeld. De verwachting is dat de VVR-aanvragen na de zomerpiek wel via INDIGO afgehandeld gaan worden.

O: Bestaande zaken blijven bestaan: e-mail inbox en infolijn. Insteek van het LSV is dat de instellingen één ingang krijgen om vragen te stellen en informatie in te winnen. Hoe de IND dat aan de achterkant oplost maakt dan niet zoveel uit. De locatie Zwolle komt voor studiezaken te vervallen. Rijswijk en Den Bosch gaan de studiezaken afdoen.

V: Is de instelling verplicht adreswijzigingen van de student aan de IND door te geven?

A: Nee. De IND krijgt automatisch bericht als een adres in de GBA wordt gewijzigd. De gegevens in INDIS worden vervolgens automatisch aangepast. Een instelling kan wel andere gegevens doorgeven zoals de studievoortgang of de ziekte van een student bijvoorbeeld.

V: Waarom is er een verschil in de hoogte van het boetebedrag tussen bedrijven en particulieren?

A: Wens van het parlement. Men gaat ervan uit dat een bedrijf 'minder schrikt' van een boete van € 3.000 dan een particulier. Als een instelling een keer iets niet nakomt wordt er niet direct een bestuurlijke boete opgelegd. Dit gebeurt pas als er verwijtbaar meerdere zaken niet worden nagekomen. Er wordt vervolgens eerst een waarschuwing uitgegeven. De verplicht aangewezen referenten hebben het vertrouwen van de Nederlandse overheid. Jullie krijgen rechten en plichten, maar er zijn ook een aantal zaken die jullie niet meer hoeven te doen.

V: Waar staat de inhoud van de zorgplicht vermeld?

A: In het Vreemdelingenvoorschrift (Vv). Het voorschrift is al geschreven, maar nog niet definitief. Naar verwachting zal het voor september duidelijk zijn wat de zorgplicht inhoudt en wat je allemaal moet administreren.

V: Gedragscode is veel te veel gekoppeld aan de Vreemdelingenwet. Het zelfregulerende vermogen van de Gedragscode gaat hiermee verloren. Gaat hier nog iets in veranderen?

A: Het is een bewuste keuze om bepaalde koppelingen te maken. Vooralsnog ziet het er niet naar uit dat die koppelingen zullen verdwijnen.

O: Onder de nieuwe Vreemdelingenwet wordt gewerkt met zelfstandige rechtspersonen. Als je als instelling een eigen rechtspersoon bent wordt je een zelfstandige referent.

V: Voor het bepalen van de maximale studieduur wordt nu gerekend de nominale studieduur plus twee jaar. Blijft dit zo onder de nieuwe Wet?

A: Nee, deze regel vervalt. Van belang is dat iemand elk studiejaar 50% van zijn studiepunten haalt.

V: Kan een student een VVR voor onbepaalde tijd krijgen?

A: Nee. Dit kan alleen als de student in het bezit is geweest van een VVR voor een niet-tijdelijk doel zoals gezinshereniging. Om in aanmerking te komen voor een VVR voor onbepaalde tijd moet iemand vijf jaar onafgebroken verblijf in Nederland hebben gehad. De jaren waarin de student op basis van een VVR voor studie in Nederland verbleef tellen voor de vijf jaar wel mee. Als er sprake is van een verblijfsgeen, dan tellen de jaren voor het verblijfsgeen niet mee. Iemand die in aanmerking wil komen voor een VVR onbepaalde tijd moet ook het inburgeringsexamen afleggen en hij moet beschikken over voldoende middelen van bestaan.

V: Gelden de rechten en plichten conform MoMi ook voor de studenten die voor invoering van MoMi zijn gaan studeren?

A: Ja, alle studenten van de verplicht aangewezen referent (zoals bij de instellingen) vallen meteen onder MoMi. Dus ook degenen die nu al studeren. Er komt een inlegvel/alinea in de beschikkingen van na 1 juli 2010 om studenten daarop te wijzen, ook bij de verlengingsbeschikkingen voor zover van toepassing. Daarmee missen we de studenten die verlengen en geen beschikking krijgen (bij standaard verlengingen) en de studenten die vallen onder de verlengingspilot, want die krijgen immers geen beschikking. Voor deze categorie is de IND van plan om een flyer te ontwerpen (Nederlands en Engels) die we naar de instellingen sturen. Dit gebeurt eventueel elektronisch, met het verzoek die te verspreiden onder de studenten.

V: Wat moet er allemaal bewaard worden? Ook de onderliggende stukken van de verschoonbare reden als een student vertraging oploopt? Dus: de doktersverklaring bij ziekte of zwangerschap? Of de aanstelling bij de bestuursfunctie? Een verslag van het gesprek met de student over de achterstand en hoe die in te halen?

A: De Landelijke Commissie adviseert hierbij aan te sluiten bij het bindend studieadvies (BSA). De IND adviseert dit terug te laten komen bij de tussenevaluatie na de eerste meting binnen de proeftuin. Dan kan er onderling besproken worden wat wenselijk en wat haalbaar is

V: Mag je van studie switchen als de 50% norm niet wordt gehaald?

A: Ja, want de voortgangmonitoring geldt per referentschap.

V: Klopt het dat onder MoMi ziektekostenverzekeringen door de instellingsadministratie bewaard moeten gaan worden?

A: Hier kan geen definitief antwoord op worden gegeven. Dit hoort bij de kwalificatielijst, maar die is nog niet definitief. Er is wel discussie over geweest of ziektekosten hier onder vallen.